

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Jacek Ozdoba

DIŚ-V.053.1.2023.MO
2704400.10414971.8529946
Warszawa, 07-08-2023

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 czerwca br., znak DO-I-1.043.7.2023, przekazujące stanowisko Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie konieczności zmiany stanu prawnego w zakresie niektórych zadań dotyczących ochrony przed hałasem wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska, odnosząc się kolejno do przedstawionych postulatów, uprzejmie informuje co następuje.

1. Postulat przywrócenia poprzedniego stanu prawnego w zakresie brzmienia art. 115a ust.1 ustawy Poś.

Na wstępie należy wskazać, że zmiana ww. przepisu wprowadzona ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach (Dz. U. z 2021r. poz. 1648), polegała na wykreśleniu Głównego Inspektora Ochrony Środowiska spośród katalogu podmiotów, których pomiary stanowią podstawę do wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. W związku z powyższym jako podstawę oceny przekroczeń, organ ochrony środowiska może brać obecnie pod uwagę pomiary własne lub pomiary podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia. Zmiana ww. artykułu **nie nałożyła nowych obowiązków na marszałków województw**, jak zostało wskazane w stanowisku Konwentu Marszałków z dnia 13 czerwca br., ponieważ przepis ten także w poprzedniej wersji wskazywał, że decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu może być także wydana na podstawie pomiarów własnych organu. Należy dodatkowo wskazać, że zgodnie z art. 376 pkt 2b ustawy Poś, organem ochrony środowiska jest marszałek województwa, który w myśl art. 378 ust. 2a tej ustawy, jest właściwy w sprawach, o których mowa w art. 115a ust. 1, natomiast na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) ochrona środowiska należy do zadań własnych samorządu województwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, finansowanie kosztów poniesionych przez marszałków województw w związku ze zlecaniem wykonania pomiarów emisji hałasu do środowiska

akredytowanemu laboratorium powinno odbywać się w ten sam sposób jak do czasu ww. nowelizacji i zgodnie z zasadami gospodarki finansowej wynikającej z odrębnych przepisów.

Jednocześnie należy wskazać, że zmiana art. 115a ust. 1 ustawy Poś, była uzasadniona znacznym obciążeniem Inspekcji Ochrony Środowiska obowiązkami pomiarowymi prowadzonymi w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w ramach kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, jak również brakami kadrowymi w Centralnym Laboratorium Badawczym GIOŚ (CLB GIOŚ). Przed przedmiotową nowelizacją, marszałkowie (jako organy ochrony środowiska) mieli takie same jak GIOŚ uprawnienia do realizacji pomiarów hałasu (z wykorzystaniem własnych akredytowanych laboratoriów lub zlecenia przez te organy wykonania takich pomiarów innym zewnętrznym laboratorium wykonującym tego rodzaju pomiary), na podstawie których wydawana była decyzja w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu. W praktyce jednak pomiary te wykonywane były przede wszystkim przez CLB GIOŚ, w ramach kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, wykonywanych przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, lub w nielicznych przypadkach przez GIOŚ. Przy tej okazji należy zauważyć, że niektóre badania musiały być zlecane również poza CLB GIOŚ z uwagi na brak akredytacji (np. w przypadku hałasu impulsowego środowiska).

Zmiana przepisu miała więc na celu odciążenie GIOŚ, a w konsekwencji zwiększenie efektywności organów Inspekcji w zakresie prowadzenia kontroli przestrzegania poziomów hałasu określonych w decyzjach dla danego podmiotu, w ramach których CLB GIOŚ wykonuje pomiary kontrolne hałasu. Dzięki temu oczekiwane jest wzmocnienie nadzoru nad podmiotami nieprzestrzegającymi warunków decyzji w zakresie hałasu.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, zasadne wydaje się być utrzymanie przepisu art. 115a ust. 1 Poś w obecnym brzmieniu.

2. Postulat publikacji wytycznych w zakresie sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem oraz finansowania tych programów.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska w piśmie z dnia 25 stycznia br., znak: DIŚ-V.0343.3.2022.MO, skierowanym do Ministra Finansów oraz przekazanym do wiadomości marszałkom województw wskazało, że podzielona kwota 4,42 mln zł, określona w art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 2087) uwzględnia jedynie zwiększony, ustawą zmieniającą Poś, zakres programów ochrony środowiska przed hałasem sporządzany przez marszałków województw, które obecnie mają obejmować również aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy.

Wobec powyższego, w przedmiotowym piśmie jak również w korespondencji z dnia 29 sierpnia 2022 r. MKiŚ zwróciło się do Ministra Finansów, jako dysponenta środków budżetowych o przekazanie marszałkom pozostałych środków na przygotowanie programów ochrony środowiska na dotychczasowych zasadach (tj. przed wejściem w życie ustawy zmieniającej Poś), w wysokości zapewniającej pełne i terminowe ich sporządzenie. Jednocześnie należy wskazać, że Ministerstwo do tej pory każdorazowo reagowało na informację o problemach marszałków poszczególnych województw w zakresie finansowania programów, kierując w tej sprawie pisma do wojewodów oraz Ministra Finansów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że wytyczne w zakresie wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem, dostępne są na stronie: <https://www.gov.pl/web/gios/programy-ochrony-srodowiska-przed-halasem>

3. Postulat wprowadzenia do ustawy Poś regulacji dotyczących obligatoryjnego wykonywania przez GIOŚ pomiarów hałasu w środowisku pochodzącego od dróg, linii kolejowych i lotnisk.

W ocenie Ministerstwa brak jest uzasadnienia do zastępowania organów ochrony środowiska w ich ustawowych obowiązkach, wskazanych w ustawie Prawo ochrony środowiska, dotyczących prowadzenia pomiarów i kontroli.

Zagadnienia dotyczące kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska przez organy administracji publicznej, działające w systemie samorządu terytorialnego normują artykuły 379 i 380 Poś. Przepisy te określają dla wskazanych organów obowiązek przeprowadzenia kontroli, a także przyznają im odpowiednie instrumenty do realizacji tego obowiązku. Kontrolne organy ochrony środowiska określa art. 379 ust. 1 Poś, zgodnie z którym marszałek województwa, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. W doktrynie przyjmuje się przy tym, że kontrola, o której mowa w tym przepisie dotyczyć powinna wszystkich przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Organy ochrony środowiska mogą zlecać wykonanie kontrolnych pomiarów i badań zewnętrznym laboratoriom, w ramach prowadzonych przez siebie kontroli. Upoważnia do tego przepis art. 379 ust. 3 pkt 2 Poś.

Z wyrazami szacunku

Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/